

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

„Затверджую”

Декан факультету педагогічної освіти

Д.Д.Герцюк

“30” 08 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП01.03 Педагогіка

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія
(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація 035.04 Германські мови та літератури (переклад включно),

факультет іноземних мов

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

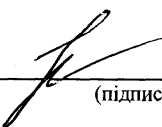
Горук Наталія Михайлівна – доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент

Програму обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету педагогічної освіти на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від “29” серпня 2019 року

Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

“ 29 ” *серпня* 2019 року

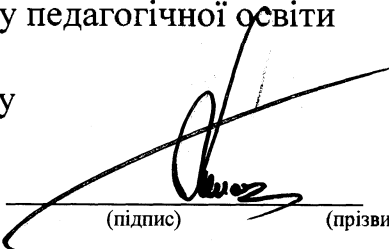

(підпис) (проф. Квас О.В.)
(прізвище та ініціали)

Затверджено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол № 1 від “30” серпня 2019 року

Голова Вченої ради

“ 30 ” *серпня* 2019 року

(підпис) Герцюк Д.Д.
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки 035 Філологія		
Модулів – 1	Спеціальність: 035.04 «Германські мови та література (переклад включно)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		IV-й	IV-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		VII-й	VI-VIII-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Лекції	
		16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		58 год.	78 год.
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю:	
		Іспит	Іспит

Примітка: Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32/58

для заочної форми навчання – 12/78

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення курсу «Педагогіка» є формування у педагогічного мислення, оволодіння знаннями, вміннями й психолого-педагогічного аналізу навчально-виховного процесу, адекватного розуміння сутності педагогічної діяльності як організації взаємодії вчителя з учнями у ролі рівноправних суб'єктів, партнерів.

Завдання курсу полягає у:

- формуванні адекватного розуміння процесів навчання та виховання як педагогічної взаємодії суб'єктів обопільної діяльності;
- оволодінні знаннями теоретичних основ педагогічного сучасного освітнього простору; основних дидактичних методів, засобів та форм організації навчання; філософських основ сучасного українського виховання;
- застосуванні набутих теоретичних знань у конкретних практичній діяльності під час проходження педагогічної практики.

У результаті вивчення курсу "Педагогіка" студент повинен

знати:

- ✓ сутність головних педагогічних категорій;
- ✓ методи науково-педагогічних досліджень;
- ✓ особливості розвитку особистості;
- ✓ тенденції розвитку освіти в сучасному світі;
- ✓ сутність, напрями, форми і методи виховання учнів;
- ✓ принципи, правила організації педагогічного спілкування, рівні;
- ✓ сутність, структуру особливості процесу навчання у школі;
- ✓ традиційні та інтерактивні методи навчання;
- ✓ сучасні організаційно-методичні форми навчання учнів;
- ✓ критерії психолого-педагогічного аналізу навчального заняття;
- ✓ норми, критерії оцінки діяльності педагога та учня.

вміти:

- ✓ застосовувати методи науково-педагогічних досліджень;
- ✓ застосовувати методи, прийоми організації педагогічної взаємодії;
- ✓ аналізувати й розв'язувати конфлікти з учнями;
- ✓ визначати навчальну мету, відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу;
- ✓ розвивати інтерес учнів до змісту навчального матеріалу;
- ✓ застосовувати методи, прийоми організації навчання учнів (рольові ігри, діалоги, дискусії, бесіди, роботи в групах тощо);
- ✓ здійснювати психолого-педагогічний аналіз навчального заняття;
- ✓ аналізувати різноманітні педагогічні ситуації.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення курсу «Педагогіка» є формування у студентів педагогічного мислення, оволодіння знаннями, уміннями й навичками психолого-педагогічного аналізу навчально-виховного процесу, розвиток адекватного розуміння сутності педагогічної діяльності як організації взаємодії вчителя з учнями у ролі рівноправних суб'єктів, партнерів.

Завдання курсу полягає у:

- формуванні адекватного розуміння процесів навчання та виховання як педагогічної взаємодії суб'єктів обопільної діяльності;
- оволодінні знаннями теоретичних основ педагогічного процесу; сучасного освітнього простору; основних дидактичних систем; методів, засобів та форм організації навчання; філософських основ сучасного українського виховання;
- застосуванні набутих теоретичних знань у конкретних видах практичної діяльності під час проходження педагогічної практики.

У результаті вивчення курсу «Педагогіка» студент повинен

знати:

- ✓ сутність головних педагогічних категорій;
- ✓ методи науково-педагогічних досліджень;
- ✓ особливості розвитку особистості;
- ✓ тенденції розвитку освіти в сучасному світі;
- ✓ сутність, напрями, форми і методи виховання учнів;
- ✓ принципи, правила організації педагогічного спілкування, його стилі та рівні;
- ✓ сутність, структуру особливості процесу навчання у школі;
- ✓ традиційні та інтерактивні методи навчання;
- ✓ сучасні організаційно-методичні форми навчання учнів;
- ✓ критерії психолого-педагогічного аналізу навчального заняття;
- ✓ норми, критерії оцінки діяльності педагога та учня.

вміти:

- ✓ застосовувати методи науково-педагогічних досліджень;
- ✓ застосовувати методи, прийоми організації педагогічної взаємодії;
- ✓ аналізувати й розв'язувати конфлікти з учнями;
- ✓ визначати навчальну мету, відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу;
- ✓ розвивати інтерес учнів до змісту навчального матеріалу;
- ✓ застосовувати методи, прийоми організації навчання учнів (сюжетно-рольові ігри, діалоги, дискусії, бесіди, роботи в групах тощо);
- ✓ здійснювати психолого-педагогічний аналіз навчального заняття;
- ✓ аналізувати різноманітні педагогічні ситуації.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

Тема 1. Педагогіка в контексті сучасної філософії освіти (2 год.).

Поняття про суть, сучасні філософські засади педагогічної діяльності; предмет педагогічної науки, етапи розвитку. Система педагогічних понять. Зв'язок педагогіки з іншими науками; система педагогічних наук. Педагогіка як наука і мистецтво виховання, навчання.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 1д,

Тема 2. Особистість учня та його розвиток (2 год.).

Поняття особистості з позиції соціально-біологічної системності, її структура; особистість як суб'єкт власного розвитку, взаємозв'язок природного та соціального у процесі становлення людини. Наукові основи вікової періодизації розвитку людини (теорії, новоутворення, основні психічні функції, види діяльності). Особливості педагогічної взаємодії з особистістю учня у різні вікові періоди (молодший шкільний вік, середній шкільний вік, старший шкільний вік) відповідно до сенситивності кожного віку.

Рекомендована література: 2, 5, 10, 13, 18д, 23д, 25д.

Змістовий модуль 2. ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ.

Тема 1. Спілкування як основа організації педагогічної взаємодії (2 год.)

Суть виховання як організації педагогічної взаємодії. Особливості, функції, педагогічного спілкування, його етапи, стилі, рівні. Умови, правила організації педагогічного спілкування педагога й учнів як рівноправних суб'єктів міжособистісної взаємодії. Особливості організації спілкування вчителя, учнів та школярів з особливими потребами.

Рекомендована література: 2, 5, 14, 15, 9д, 12д, 13д.

Тема 2. Методи, прийоми організації виховного впливу на розвиток учнів (2 год.)

Психолого-педагогічні умови вибору методів, прийомів, засобів впливу на особистість учня. Методи, прийоми, засоби словесного впливу на особистість, формування позитивного досвіду поведінки учнів. Стимулювання та регулювання діяльності, поведінки учнів. Особливості організації виховного впливу на учнів з особливими потребами.

Рекомендована література: 6, 8, 11, 13, 14, 2д, 14д.

Тема 3. Розв'язання педагогічних конфліктів (2 год.).

Передумови, причини виникнення конфліктів з учнями у педагогічних ситуаціях, особливості, типи, рівні; аналіз конфліктної ситуації. Стилі поведінки педагога у конфліктних ситуаціях. Шляхи розв'язання конфліктів з учнями (переговори, фасилітація, медіація, арбітрація).

Рекомендована література: 5, 10, 11, 14, 8д, 9д.

Змістовий модуль III. ДИДАКТИКА. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 1. Психолого-педагогічні особливості організації процесу навчання (2 год.).

Взаємозв'язок викладання та учіння, підходи до трактування сутності навчання як взаємодіяльності педагога та учнів, студентів. Організація навчання як набуття особистістю власного пізнавального досвіду. Структура навчально-виховного процесу. Формування наукових понять, умінь та навичок в умовах спільноти учіння. Сприяння учням з особливими потребами у процесі набуття знань, умінь. Розвиток та виховання особистості в процесі навчання. Особливості, принципи організації навчання відповідно до індивідуально-типологічних стилів навчання учнів з особливими потребами.

Рекомендована література: 2, 10, 15, 2д, 3д, 22д.

Тема 2. Методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів (2 год.)

Критичний аналіз традиційного підходу до методів навчання у середній школі. Принципи взаємодії, співробітництва педагога та учнів в умовах створення спільноти учіння, врахування індивідуальності, диверситивності кожної особистості. Застосування різноманітних форм організації навчальної діяльності учнів, студентів: індивідуальна й парна робота, робота в групах, кооперативна діяльність, робота в групах змінного складу, колективна робота (на прикладі за фахом).

Методи оволодіння навчальною інформацією: розповідь, лекція, пояснення, кейс-метод, ситуаційні вправи, брейнстормінг (мозкова атака), бесіда, дискусія та її форми, діалог. Методи формування мислительних дій: аналіз, синтез, розрізнення, аналогія, індукція, дедукція. Методи організації практичної діяльності учнів: вправи та їхні типи, проекти, ігрове, дослідницьке навчання. Застосування навчальних й інтерактивних стратегій відповідно до спеціальних, особливих потреб учнів.

Рекомендована література: 2, 10, 15, 2д, 3д, 22д, 23д.

Тема 3. Форми організації навчання (2 год.)

Форми, системи організації навчання в історичному розвитку. Класифікації форм організації навчання у середній школі. Вимоги до організації навчального заняття на засадах сучасної філософії освіти. Типи уроків, загальна структура навчального заняття. Варіативність застосування методів, форм діяльності учнів на занятті, підготовка педагога до його проведення; складання індивідуалізованих педагогічних планів відповідно до особливостей учнів з особливими потребами. Психолого-педагогічний аналіз уроку (на прикладі за фахом). Критерії, вимоги та види оцінювання навчальних досягнень учнів відповідно до їхньої диверситивності.

Рекомендована література: 2, 10, 11, 12, 15, 2д, 3д, 22д.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії педагогіки												
Тема 1. Педагогіка в контексті сучасної філософії освіти	9	2	2	–	–	5	2	2				8
Тема 2. Особистість учня та його розвиток	9	2	2	–	–	5						10
Разом за змістовим модулем 1	18	4	4	–	–	10	20	2				18
Змістовий модуль 2. Теорія виховання												
Тема 1. Спілкування як основа організації педагогічної взаємодії.	9	2	2			5	2	2				10
Тема 2. Методи, прийоми організації виховного впливу на розвиток учнів	18	2	2		9	5	2		2			10
Тема 3. Розв'язання педагогічних конфліктів	9	2	2			5						10
Разом за змістовим модулем 2	9	6	6		9	15	34	2	2			30
Змістовий модуль 3. Дидактика. Теорія освіти і навчання												

Тема 1. Психолого-педагогічні особливості організації процесу навчання	9	2	2	5	25	25	5
Тема 2. Методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів	9	2	2	5	25	25	5
Тема 3. Форми організації навчання	18	2	2	5	25	25	5
Разом за змістовим модулем 3	36	6	6	15	45	45	15
Усього	90	16	16	40	120	120	40

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми
1.	Педагогіка в контексті сучасної філософії освіти
2.	Особистість учня та його розвиток (особливості)
3.	Спілкування як основа організації педагогічних процесів
4.	Методи, прийоми організації розвитку учнів в виховному процесі
5.	Розв'язання педагогічних конфліктів і організації
6.	Психолого-педагогічні особливості організації навчання
7.	Методи, прийоми організації навчальної діяльності учнів
8.	Форми організації навчання учнів
	Всього

- 6. Теми практичних занять (не передбачені)
- 7. Теми лабораторних занять (не передбачені)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми
1.	Педагогіка в контексті сучасної філософії освіти

Тема 1. Психолого-педагогічні особливості організації процесу навчання	9	2	2			5		2				10
Тема 2. Методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів	9	2	2			5	2		2			10
Тема 3. Форми організації навчання	18	2	2		9	5		2				10
Разом за змістовим модулем 3	36	6	6		9	15	36	4	2			30
Усього	90	16	16		18	40	90	8	4			78

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	НАЗВА ТЕМИ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН
1.	Педагогіка в контексті сучасної філософії освіти	2 ГОД.
2.	Особистість учня та його розвиток (особливості, вікові періоди)	2 ГОД.
3.	Спілкування як основа організації педагогічної взаємодії	2 ГОД.
4.	Методи, прийоми організації виховного впливу на розвиток учнів	2 ГОД.
5.	Розв'язання педагогічних конфліктів	2 ГОД.
6.	Психолого-педагогічні особливості організації процесу навчання	2 ГОД.
7.	Методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів	2 ГОД.
8.	Форми організації навчання учнів	2 ГОД.
	Всього	16 ГОД.

6. Теми практичних занять (не передбачені)

7. Теми лабораторних занять (не передбачені)

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	НАЗВА ТЕМИ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН
1.	Педагогіка в контексті сучасної філософії освіти	5 ГОД.

2.	Особистість учня та його розвиток (особливості, вікові періоди)	5 ГОД.
3.	Спілкування як основа організації педагогічної взаємодії	5 ГОД.
4.	Методи, прийоми організації виховного впливу на розвиток учнів	5 ГОД.
5.	Розв'язання педагогічних конфліктів	5 ГОД.
6.	Психолого-педагогічні особливості організації процесу навчання	5 ГОД.
7.	Методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів	5 ГОД.
8.	Форми організації навчання учнів	5 ГОД.
	Всього	40 ГОД.

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Проект 1 (9 год.)

Тема: *Застосування методів виховного впливу у конкретній педагогічній ситуації.*

Зміст:

1. Уявіть й опишіть на підставі власного досвіду навчання в школі чи досвіду учителів педагогічну ситуацію, що склалася в учнівському колективі або у стосунках вчителя з учнями тощо
2. Визначте мету, яку Ви бажаєте досягнути відповідно до конкретної педагогічної ситуації.
3. Вкажіть форму, методи, прийоми, засоби, що Ви будете застосовувати для виховного впливу на учнів.
4. Опишіть хід процесу, під час якого Ви будете здійснювати виховний вплив на учнів. Опишіть методи, які ви застосовуєте, конкретні педагогічні дії та дії учнів.

Проект 2 (9 год.)

Тема: *План-конспект навчального заняття (уроку)*

Зміст:

1. Виконайте ґрунтовне планування уроку й опишіть хід процесу навчання учнів на засадах сучасної філософії освіти.
2. Виокремте структурні етапи навчального заняття за орієнтовною схемою.
3. Розкрийте кожен етап заняття, дотримуючись сучасних вимог до його проведення, а також методи, засоби навчання, дії вчителя та учнів на кожному етапі навчання.
4. Розкрийте зміст навчально-пізнавальної діяльності учнів, педагогічних дій під час заняття.
5. Опишіть особливості педагогічних дій, навчально-пізнавальних завдань, що Ви застосовуєте для залучення кожного учня до процесу навчання,

врахування його індивідуальних особливостей, розвитку позитивної мотивації навчання.

10. Методи навчання:

- ✓ проведення навчальних лекцій із застосуванням наочних методів навчання (структурно-логічних схем, рисунків, тощо);
- ✓ застосування у час семінарських занять інтерактивних методик навчання, зокрема “мозковий штурм”, “комунікативна атака”, “снігова куля”, “прес” тощо;
- ✓ проведення фрагментів семінарських занять із застосуванням імітаційно-рольових ігор у формі наукової конференції, прес-конференції, засідання дискусійного клубу тощо.

11. Методи контролю:

- ✓ *поточний контроль* навчально-пізнавальної діяльності студентів у час практично-семінарських занять (доповідь, повідомлення, розв’язання проблемних завдань, участь у дискусіях тощо);
- ✓ *періодичний контроль* (модульний контроль);
- ✓ *тести* (укладено відповідно до тем і завдань самостійної роботи);
- ✓ *перевірка виконання завдань самостійної та індивідуальної роботи*
- ✓ *підсумковий контроль* (екзамен).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3			50	100
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8		
3	3+2	3+5	3	3+5	3+2	3+10	5		

T 1, T 2...T 8 – теми змістових модулів

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення
90–100	A	Відмінно
81-89	B	Дуже добре
71-80	C	Добре
61-70	D	Задовільно
51-60	E	Достатньо
Менше 50		Незадовільно

10. Їржі Томан. Мистецтво говорити. К., 1989.
11. Кан-Калык В.А. Учителю о педагогическом общении.–М., 1987.
12. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: Навч. посіб. К., 2005.
13. Ковальчук Л.О., Ковальчук О.Б. Система освіти зарубіжних країн: Навч. посібник. Львів, 2003.
14. Ковальчук Л.О. Практикум з педагогіки: Навч. посібник. Львів, 2005.
15. Кон И. Психология ранней юности. М., 1989.
16. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки. Тернопіль, 1994.
17. Кравець В. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва. Тернопіль, 1996.
18. Мицишин. І. Форми організації навчання у середній школі. Текст лекції. Львів, 2004.
19. Оконь В. Введение в общую дидактику. – М., 1990.
20. П'ятакова Г.П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навч. закладів. Львів, 2008.
21. Психология развития (Серия «хрестоматия по психологии») /Сост. и общая редакция: автор. коллектива сотрудников к-дры психологии развития и дифференц. Психологии СПбГУ. СПб: Питер, 2001.
22. Сявавко Є.І. Українська етнопедагогіка. Львів, 2002.
23. Фридман Л.М., Волков К.Н. Психологическая наука – учителю. М., 1985.
24. Цюра С. Педагогіка особистого досвіду: Практикум для самостійної роботи. Львів, 2006.

15. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ

I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

1. Педагогіка як наука, етапи її розвитку.
2. Основні категорії педагогічної науки.
3. Сутність педагогічної діяльності вчителя; педагогіка як наука про мистецтво виховання і виховання.
4. Структура педагогіки, система педагогічних наук.
5. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
6. Методи науково-педагогічних досліджень.
7. Поняття про особистість та її розвиток, фактори розвитку особистості.
8. Поняття про вікову періодизацію розвитку молодшої людини, врахування нових психологічних функцій розвитку молодшої людини у навчально-виховному процесі.
9. Особливості фізичного і психічного розвитку молодшого школяра, їх врахування у навчально-виховному процесі.
10. Особливості фізичного і психічного розвитку підліткового періоду, їх врахування у навчально-виховному процесі.
11. Особливості фізичного і психічного розвитку старшого шкільного віку, їх врахування у навчально-виховному процесі.

II. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ВИХОВАННЯ

1. Поняття про соціальне, національне, державно-громадянське виховання молоді. Концепція сучасного українського виховання.

2. Сутність процесу виховання як взаємодії педагога та учня.
3. Поняття про метод, прийом виховання, класифікація методів виховання.
4. Умови ефективного застосування методів виховання.
5. Характеристика методів словесного впливу на особистість учня, студента.
6. Метод організації діяльності учнів, студентів, умови його ефективного застосування.
7. Методи формування позитивного досвіду поведінки учнів (гра, вправи, виховні ситуації, встановлення та дотримання правил поведінки).
8. Метод стимулювання та регулювання діяльності, поведінки учнів, умови їх застосування.
9. Мета, завдання, основні напрями морального виховання молоді.
10. Мета, завдання, зміст розумового виховання молоді.
11. Мета, завдання, зміст, методи трудового виховання молоді.
12. Мета, завдання, зміст, методи естетичного виховання молоді.
13. Мета, завдання, методи фізичного виховання молоді.
14. Поняття про педагогічне спілкування, його ознаки, етапи організації.
15. Правила про умови організації педагогічного спілкування, його бар'єри.
16. Стилі та рівні педагогічного спілкування (конкретні приклади).
17. Поняття про конфлікт та шляхи його розв'язання.

III. ОСНОВИ ДИДАКТИКИ.

1. Поняття про дидактику, її завдання. Основні категорії дидактики.
2. Теорії організації змісту освіти.
3. Структура змісту освіти (навчального предмета, навчального матеріалу), характеристика його складових.
4. Поняття про навчання, сучасні підходи до трактування сутності навчання.
5. Структура навчального процесу, характеристика основних компонентів (приклади конкретних дій вчителя з метою реалізації кожного етапу).
6. Етапи оволодіння учнями знаннями, вміннями (опис конкретних дій вчителя).
7. Функції процесу навчання: освітня, виховна, розвивальна (аналіз можливостей навчального процесу з метою виховання та розвитку учнів).
8. Принципи та правила організації навчання, їхня зумовленість закономірностями, особливостями процесу навчання.
9. Шляхи реалізації принципів демократизації та гуманізації навчання, його орієнтації та загальнолюдські та національні вартості (приклади за фахом).
10. Дії вчителя за принципом науковості, систематичності та послідовності навчання (приклади за фахом).
11. Шляхи реалізації принципів наочності навчання (приклади за фахом).
12. Дії вчителя за принципом зв'язку навчання з практикою, життям (приклади за фахом).
13. Шляхи реалізації принципу доступності та ґрунтовності навчання (приклади за фахом).
14. Дії педагога за принципом орієнтації навчання та свідому, активну, творчу діяльність учнів (приклади за фахом).
15. Шляхи реалізації принципу емоційності навчання (приклади за фахом).
16. Принципи колективного характеру навчання та врахування індивідуальних особливостей учнів, шляхи його реалізації.

13. Методичне забезпечення:

- підручники, посібники й інші види науково-педагогічної літератури, наведені у списку рекомендованої літератури;
- нормативні документи, що регламентують освітню діяльність в Україні;
- ілюстративні матеріали до курсу (структурно-логічні схеми, рисунки тощо);
- інструктивно-методичні матеріали до проведення практично-семінарських занять;
- інструктивно-методичні матеріали до самостійної роботи.

14. Рекомендована література

Рекомендована література

Базова

1. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Дрогобич, 2006.
2. Волкова Н.П. Педагогіка. К., 2001.
3. Галузинський В., Євтух М. Педагогіка: теорія та історія. К., 1995.
4. Касьяненко М. Д. Педагогіка співробітництва: Навч. посібник. – К., 1993.
5. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності. Львів, 2008.
6. Ковальчук Оріся, Когут Світлана. Основи психології та педагогіки: навч. посібник / за заг. ред. Л. Ковальчук. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009.
7. Кузьмінський О., Омеляненко В. Педагогіка. Підручник. К., 2003.
8. Мойсеюк Н. Педагогіка. К., 2006
9. Педагогіка /Под ред. П.И.Пидкасистого.– М.,1998.
10. Педагогіка для громадянського суспільства / За ред. Т.С. Кошманової. Львів, 2005.
11. Педагогічна майстерність. За ред. І.Зязюна. К., 2004.
12. Підласий І. П. Як підготувати ефективний урок. – К., 1995.
13. Фіцула М. М. Педагогіка. К., 2006.
14. Щербань П.М. Прикладна педагогіка: Навч.-метод. посіб. К., 2002.
15. Ягупов В.В. Педагогіка. Навч. посібник. К., 2002.

Допоміжна:

1. Біляковська О.О. Дидактика середньої школи: Текст лекцій і завдань для самоконтролю та контролю. – Львів, 2011.
2. Бондар В.П. Дидактика. К.: Либідь, 2005.
3. Ващенко Г. Виховний ідеал. Полтава, 1994.
4. Ващенко Г. Загальні методи навчання. К., 1997.
5. Выготский Л.С. Педагогическая психология.–М., 1991.
6. Ги Лефрансуа. Прикладная педагогическая психология. – СПб., 2005.
7. Грабовська С.Л., Равчина Т.В. Конфлікти без насильства.–Львів, 2001.
8. Добрович А.Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения.– М.,1987.
9. Заячківська Н. Педагогіка: збірник тестів: навч.-метод. посіб. Львів, 2011.

17. Концепція 12-річної середньої загальноосвітньої школи про мету, завдання, засади діяльності школи.
18. Класифікації методів навчання, їх аналіз.
19. Характеристика методів розповіді, пояснення, лекції у процесі навчання (приклади за фахом).
20. Особливості організації бесіди та діалогу як методу навчання (приклади за фахом).
21. Дискусія, форми її організації, вимоги до проведення (приклади за фахом).
22. Особливості застосування у навчальному процесі “мозкового штурму” (брейнстормінгу) (приклади за фахом).
23. Методи розвитку мислення (розумових дій) учнів (аналізу, синтезу, індукції, дедукції, порівняння, розрізнення, аналогії) (приклади за фахом).
24. Методичні прийоми формування критичного та творчого мислення учнів (конкретні приклади).
25. Практичні методи навчання учнів, їх характеристика (приклади за фахом).
26. Форми організації навчання, їх загальна характеристика.
27. Типи уроків, їх класифікація.
28. Вимоги до проведення сучасного навчального заняття.
29. Психолого-педагогічний аналіз навчального заняття.
30. Вимоги, види оцінювання навчальних досягнень учнів.

16. Інформаційні ресурси

- освітні сайти Інтернет;
- фонди бібліотек:
  - бібліотека кафедри загальної та соціальної педагогіки (вул. Туган-Барановського, 7);
  - Львівська обласна педагогічна бібліотека (вул. Зелена, 24);
  - Наукова бібліотека ЛНУ ім. Івана Франка (вул. Драгоманова, 5, 17);
  - Львівська наукова бібліотека ім. Василя Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).